

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Gabriela Sobczyk (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2017r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko A. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 25 listopada 2016 roku, sygn. akt I C 304/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 w ten sposób, że:

a) poza kwotą zasądzoną w punkcie 1. wyroku zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1,92 zł (jeden złoty dziewięćdziesiąt dwa grosze);

b) oddala powództwo w pozostałej części;

2. oddala apelację w pozostałej części;

3. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 120zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego postępowaniu odwoławczym

SSO Gabriela Sobczyk

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy w zasądził od pozwanej – A. W. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. siedzibą w G. kwotę 1008,08 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy procentowej kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym od dnia 21 lipca 2016 roku, (pkt 1); oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt 2); koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie zniósł (pkt 3).

Orzeczenie to zapadło przy ustaleniu, że w dniu 15 czerwca 2017 roku strony zawarły umowę pożyczki nr (...)(...) kwotę 2148 zł. Zgodnie z zawartą umową Pożyczkobiorca zobowiązał się ponieść opłatą w wysokości 1148,00 zł należną za czynności związane z zawarciem umowy. Zgodnie z brzmieniem umowy pożyczka nie jest oprocentowana, co oznacza, że oprocentowanie pożyczki wynosi 0% w stosunku rocznym

i jest stałe przez cały czas trwania umowy. W związku z powyższym Pożyczkodawca nie będzie naliczał odsetek od pożyczki pieniężnej udzielonej Pożyczkobiorcy na warunkach określonych w umowie. W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki przez Pożyczkobiorcę Pożyczkodawca ma prawo naliczenia odsetek za opóźnienie. Kwota do wypłaty, obliczona jako całkowita kwota pożyczki pomniejszona o prowizję wyniosła 1000 zł. Całkowity koszt pożyczki na który składa się prowizja wyniósł 1148.00 zł. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania pożyczki wyniosła 399,99

%. (§2). Zgodnie z § 4.1 umowy pożyczki Pozwana winna zwrócić Powodowi całą kwotę pożyczki w 12 miesięcznych ratach w wysokości 179,00 zł płatnych począwszy od kolejnego miesiąca, tego samego dnia miesiąca, w którym została zawarta umowa pożyczki. Zgodnie z § 6 ust. 5 umowy pożyczki, w przypadku braku terminowych wpłat Powód podejmuje działania windykacyjne. Pozwana jest zobowiązana wówczas na podstawie § 6 ust. 6 do zapłaty na rzecz Powoda kosztów działań windykacyjnych – korespondencji wysyłanej listami poleconymi w wysokości nie większej niż 20,00 zł. Sąd Rejonowy wskazał, że umowa sporządzona została przy użyciu standardowego formularza powódki. Sąd Rejonowy ustalił, że pozwanej wypłacono kwotę 1000 zł. 22 lipca 2015r. powódka sporządziła pismo stanowiące wypowiedzenie do zapłaty, w dniu 24 sierpnia 2015r. powódka sporządziła pismo stanowiące wypowiedzenie umowy z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia oraz przesądowe wezwanie do zapłaty, pisma te nadano na adres pozwanej w dniu 24 sierpnia 2015r. ponosząc w związku z tym opłatę w wysokości 4,20zł.

Ustalenia te doprowadziły Sąd pierwszej instancji do przekonania o częściowej zasadności zgłoszonego roszczenia Sąd Rejonowy wskazał, że roszczenie znajduje oparcie w przepisach art. 720 § 1 kc. Uznał, że zgromadzony materiał potwierdza istnienie zobowiązania pozwanej z tytułu umowy pożyczki w zakresie kapitału. Wskazał, że powód jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności w zakresie udzielania pożyczek krótkoterminowych i przy takich umowach posługuje się wzorcami umownymi. W tym zakresie przywołał treść art. 385¹§1kc oraz art. 22¹kc, wskazując że pozwana była przy zawieraniu umowy konsumentem.

Dokonując analizy treści wzorca Sąd ustalił, że pożyczkodawca w ocenianej umowie stosuje zabieg mnożenia dodatkowych opłat i prowizji, względnie podwyższa ich wysokość pomimo, że formalnie ogranicza wysokość odsetek do poziomu zgodnego z treścią art. 359§²1kc bądź też wskazuje, że takowych w trakcie trwania umowy w ogóle nie pobiera. W ocenie Sądu pożyczkodawca stosuje zawyżone opłaty – prowizję za udzielenie, administrowanie pożyczką, co znajduje odbicie w znacznie przekraczającej odsetki maksymalne rocznej rzeczywistej stopie oprocentowania. W ocenie Sądu Rejonowego z uwagi an to, że umowa została zawarta w obrocie konsumenckim, taki zabieg prowadzi do naruszenia interesów konsumenta. Nawet przy zachowaniu obowiązków informacyjnych wobec konsumenta, w ocenie Sądu nie jest do zaakceptowania sytuacji, gdy powódka opłatę tytułem prowizji ustaliła na poziomie 1148zł przy kwocie pożyczki 1000 zł. Sąd Rejonowy nie przyjął wyliczenia przedstawionego przez powódkę w piśmie z 7 lipca 2016r., albowiem suma opłat tam wskazanych nie stanowi kwoty prowizji określonej w umowie. Zdaniem Sądu rejonowego są to sztucznie wygenerowane i ustalone na potrzeby niniejszej sprawy koszty.

Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że postanowienie umowne dotyczące prowizji może być zakwestionowane jako niedozwolone postanowienie umowne, bowiem nie stanowi sformułowanego w sposób jednoznaczny głównego świadczenia strony. Podniósł, że powódka nie wykazała, z jakich konkretnie czynności i z jakiego tytułu wynika przypisane dla umowy zawartej z pozwaną określone na 1058,25 zł ryzyko szkodliwości produktów danego rodzaju. Nie wykazał, co składa się na koszty działu ryzyka, implementację scoringu oraz pozostałe pozycje wskazane w piśmie. Nie wykazano, by podjęto wobec pozwanej czynności w BIK i poniesiono z tego tytułu jakikolwiek koszty. W ocenie Sądu Rejonowego wszelkie opłaty i prowizje pobierane przez kredytodawców powinny wyrównywać rzeczywiste koszty poniesione przez nich w związku z podjęciem danej czynności i nie powinny być rażąco wysokie dla konsumenta. Nie powinny być formułowane w sposób ryczałtowy, bez odzwierciedlenia w kosztach ponoszonych przez pożyczkodawcę w ramach konkretnej umowy. W umowie pożyczki nie wskazano sposobu skalkulowania prowizji. Prowizja w konstrukcji niniejszej umowy stanowi w istocie funkcję wynagrodzenia za korzystanie z kapitału strony powodowej. Zatem określona w umowie jej wysokość narusza jedną z zasad współżycia społecznego – zakaz lichwy. Prowadzi do dysproporcji pomiędzy świadczeniem strony powodowej tj udostępnieniem pozwanej kwoty pożyczki a wynagrodzeniem jakie za korzystanie z tej kwoty miałaby zapłacić pozwana. Sąd rejonowy uznał postanowienie umowy zobowiązujące pozwaną do zapłaty prowizji za abuzywne- naruszające dobre obyczaje i interes konsumenta. Żądanie tak wysokiej prowizji nie ma żadnego uzasadnienia w zyskach osiągniętych w ramach normalnej i rzetelnie prowadzonej działalności gospodarczej i najeży je uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego – z tradycyjną zasadą uczciwości i rzetelności kupieckiej. Z tych przyczyn Sąd rejonowy wskazał, że zakwestionowane postanowienia

umowne są nieważne w części w jakiej zasady współzycia społecznego ograniczają zasadę swobody umów. (art 353¹kc w zw. z art. 58§2 i3 kpc)

Ponadto Sąd Rejonowy nie uznał zasadności wysokości wprowadzonych do umowy kosztów działań windykacyjnych – korespondencji wysłanej listami poleconymi. Powódka dochodziła tych kosztów w kwocie 20zł za wysyłkę dwóch pism. Zdaniem Sądu Rejonowego wysokość takich kosztów powinna znajdować uzasadnienie w rzeczywistych nakładach jakie musi ponieść powódka w związku z podjęciem czynności windykacyjnych. Koszty windykacji nie mogą być źródłem dodatkowego zysku. Zdaniem Sądu Rejonowego przerzucanie na pożyczkobiorcę kosztów windykacji w wysokości oderwanej od realnie poniesionych kosztów , jak koszt korespondencji prowadzi do nieuzasadnionego obciążania konsumenta kosztami ryzyka związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą. Takie działania ocenił jako sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające interes konsumenta. Sąd rejonowy nie przyjął poniesienia przez powódkę innych kosztów niż kwota 4.,20 zł. Wskazano, że powódka przedłożyła jedynie potwierdzenie nadania jednej korespondencji na adres powódki. Nie wykazała, by pismo z 22 lipca 2015r. w ogóle przesłała na adres pozwanej. Ponadto Sąd rejonowy wskazał, że nie wykazano wymagalności pożyczki na 30.09.2015r. pozwana zakwestionowała fakt otrzymania pisma z 24.08.2015r. zatem powódka nie wykazała że oświadczenie o wypowiedzeniu złożyła pozwanej w terminie umożliwiającym upływ 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Oświadczeni o wypowiedzeniu doręczono pozwanej wraz z odpisem pozwu. Jako pierwszy dzień naliczania odsetek przyjęto dzień następnny po upływie 30 dniowego okresu wypowiedzenia, tj 21 lipca 2016r. Orzeczenie o kosztach oparto na art. 100 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka, zaskarżając go w części oddalającej powództwo i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Powódka zarzuciła naruszenie prawa poprzez niewłaściwą ocenę dowodów i obrazę prawa materialnego, niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy oraz sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału.

Powołała w uzasadnieniu, że zrealizowała w umowie obowiązek informacyjny. Umowa została sporządzona w sposób czytelny i wyraźny, wskazano w nim całkowity koszt kredytu konsumenckiego, opłaty, prowizje, marże oraz koszt usług dodatkowych w tym odsetek. Spełnione zostały wymogi z art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim. W ocenie skarżącej zastosowanie w umowie kwoty prowizji jako wynagrodzenia przy jednoczesnym nienaliczaniu odsetek jest działaniem zgodnym z prawem. Zarzuciła błędny wniosek Sądu o tym, że zastrzeżenie kwoty prowizji ma ca celu obejście prawa.

Wskazała, że pozwana zgodziła się na potrącenie z otrzymanej do dyspozycji kwoty prowizji. Pozwana nie udowodniła, że do zawarcia umowy doszło w okolicznościach gdy znajdowała się ona w stanie wykluczającym swobodne lub świadome podjęcie decyzji ani pod wpływem błędu. Wskazała, że umowa sporządzona została zgodnie z treścią ustawy o kredycie konsumenckim. Pozwaną zaś uznać należy za przeciętnego konsumenta. Powołała się na orzecznictwo unijne oraz Sądu Najwyższego dotyczące wzorca przeciętnego konsumenta. Podniosła, że prowizja była jedynym wynagrodzeniem dla powoda za udzieloną pożyczkę lub jedyną ceną pożyczki dla pozwanej. Podniosła, że ubieganie się po pożyczkę czy kredyt nie jest czynnością dnia codziennego, wymaga pewnej ostrożności, zapoznania się ze wzorcem umownym, formularzem informacyjnym, złożonym uprzednio wnioskiem o

pożyczkę. Powołał się ponadto na zasadę swobody umów oraz jasne sformułowania umowy.

Wskazała, że nawet niesymetryczność obowiązków stron wynikających z umowy jest w pełni usprawiedliwiona. Ryzyko pożyczkobiorca występuje jedynie bezpośrednio po zawarciu umowy, a pożyczkodawcy nie wywiąże się z umowy może się zrealizować w całym okresie przez cały czas trwania umowy. Wskazała, że mniej korzystne efekty finansowe niż rzekomo oczekiwała pozwana nie są podstawą do wyprowadzenia wniosku o niezgodności umowy pożyczki z zasadami współzycia społecznego. Skarżąca podniosła, że posiada doświadczenie na rynku i potrafi prawidłowo wyliczyć prowizję. Podała, że w umowie przewidziała jedynie prowizję, a odorki za poziomie 0%, zatem nie doszło w umowie do mnożenia dodatkowych opłat i prowizji. Zarzuciła niezasadne zakwestionowanie wyliczeń prowizji złożonych w toku postępowania.

Zakwestionowała ponadto podważenie przez Sąd Rejonowy opłat za czynności windykacyjne. Wskazała, że samo zainicjowanie czynności windykacyjnych jest wprost uzależnione od respektowania przez konsumenta postanowień umownych. Wysokość opłat windykacyjnych określona została w umowie jasno i precyzyjnie. Wskazała, że kwota 10 zł za wysłanie wezwania nie jest kwotą nadmiernie wygórowaną.

Wskazała, co składa się na kwotę kosztów windykacyjnych, przedstawiając wyliczenie. Podniosła, że negatywna ocena skierowania do pozwanej wezwania do zapłaty nie może się ostać w świetle tego, że inne twierdzenia powódki potwierdziły siew toku postępowania, a powód nie miałby żadnego interesu w niekierowaniu do pozwanej listu zwykłego z wezwaniem, który mógłby przełożyć się na spłatę całości należności.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego od powoda na rzecz pozwanej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie jedynie w niewielkim zakresie.

Wbrew jej zarzutom, Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i prawidłowo ustalił stan faktyczny, w oparciu o dołączone do akt sprawy dokumenty, wyprowadzając trafne wnioski. Mimo zawarcia w apelacji zarzutu niewłaściwej oceny dowodów, niewyjaśnienia wszystkich okoliczności faktycznych oraz sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału powódka nie wskazała ani w zarzutach apelacji ani w jej uzasadnieniu szczegółowych ustaleń Sądu z którymi się nie zgadza i tych faktów, które mimo przedstawionego materiału dowodowego nie zostały ustalone. Stąd podniesione zarzuty jako chybione i całkowicie gołosłowne nie zasługiwały na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I Instancji wydał słuszne rozstrzygnięcie oparte na prawidłowo ustalonym stanie faktycznym oraz dokonanych z co do zasady właściwie na jego podstawie rozważaniach prawnych wynikających z właściwie zastosowanych przepisów prawa.

Sąd odwoławczy nie podziela stanowiska strony apelującej, że w rozpoznawanej sprawie doszło do sprzeczności w ustaleniach Sądu I Instancji z zebrany materiał dowodowy, odnośnie uznania, iż Sąd oparł żądanie powódki na żądaniu uiszczenia przez pozwaną kwoty prowizji; nadto błędnym utożsamieniu kwoty prowizji z odsetkami.

W uzasadnieniu apelacji skarżący negując ustalenia Sądu w tym zakresie wskazał, iż kwota prowizji została uiszczona przez pozwaną w dniu zawarcia umowy, naliczanie odsetek na gruncie przedmiotowej umowy pożyczki zostało ograniczone przez strony do sytuacji zaprzestania realizowania zobowiązań umownych przez pozwaną, a stopa odsetkowa została bezspornie ustalona na poziomie zgodnym z obowiązującym prawem.

W istocie złożona do akt umowa na mocy której udzielono pożyczki w kwocie 2148 zł przewidywała wprost, że pożyczka nie jest oprocentowana, a pożyczkobiorca jest zobowiązany ponieść prowizję jako „całkowity koszt pożyczki”. Rzeczywista roczna stopa oprocentowania pożyczki wynosiła 399,99 %. Przywołane w rozważaniach prawnych zdanie o mnożeniu przez powoda prowizji i opłat w istocie nie przystaje do okoliczności niniejszej sprawy.

Sąd Rejonowy wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy i właściwie ocenił zebrany materiał dowodowy oraz dokonał na jego podstawie prawidłowych ustaleń faktycznych. Sąd Okręgowy podziela te ustalenia faktyczne i przyjmuje za własne. Uzupełnić je należało jedynie o ustalenie, że umowa pożyczki zawarta pomiędzy stronami obowiązywała do 15 czerwca 2016r. (pkt 3 umowy). Zatem okres udzielenia pożyczki był okresem rocznym i w tym kontekście ocenione winno być postanowienie umowne dotyczące wysokości przewidzianej w umowie prowizji.

Odnosząc się do wskazanych w uzasadnieniu zarzutów dotyczących wadliwego zakwestionowania przez Sąd przewidzianej w umowie prowizji, podnieść należy, że zarzut ten dotyczy naruszenia prawa materialnego i w tym kontekście został przez Sąd Okręgowy rozważony.

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy powołuje się z jednej strony na art. 385¹§1kc, z drugiej zaś na art. 58§2 i 3 kc. W ocenie Sądu Rejonowego obie te regulacje nie mogą znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie.

Podzielić należy stanowisko skarżącego, że przewidziana w umowie prowizja stanowiła jednoznacznie określone świadczenie i w okolicznościach sprawy winna być uznana za jedno z głównych świadczeń- „cena za udzielenie pożyczki”. Zawierając w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku odmienny wniosek Sąd Rejonowy nie uargumentował go wystarczająco. Jakkolwiek pokrywanie przez pożyczkobiorcę samych kosztów zawarcia umowy, czyli przeciętnie występującej prowizji nie stanowi zwykle świadczenia głównego, jednak same określenie „prowizja” nie ma definicji ustawowej i winno być w konkretnej sprawie oceniane i wykładane na tle jej okoliczności. Zwyczajowo w umowach kredytu czy pożyczki odsetki są wynagrodzeniem pożyczkodawcy (kredytodawcy) za udzielone, postawione do dyspozycji drugiej strony środki pieniężne. Także w doktrynie i orzecnictwie wskazuje się, że odsetki są wynagrodzeniem za korzystanie z cudzego majątku(środków pieniężnych). W niniejszej sprawie jednak pożyczkodawca nie przewidział w przygotowanym wzorcu umowy odsetek umownych pobieranych za czas trwania umowy, a jedynie odsetki „od zadłużenia przeterminowanego w wysokości 10% w stosunku rocznym.

Bezspornym jednak jest w sprawie, co skarżąca sama wskazuje w apelacji, że przewidziana w sprawie prowizja stanowiła cenę za udzielenie pożyczki.

Skoro zatem stanowiła ona jedno z świadczeń głównych (cenę), zatem do stanu faktycznego zaistniałego w niniejszej sprawie nie może mieć zastosowania art. 385¹ §1 kc. Zgodnie bowiem z jego brzmieniem, postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Oceniając jednak wskazane postanowienie umowy o prowizji poza odwołaniem się do art. 385¹ §1 kc, Sąd Rejonowy odwołał się do art. 58kc, wskazując, że postanowienie to uważa za nieważne.

Ten zaś wniosek Sądu Rejonowego Sąd Okręgowy co do zasady podziela. Jak już wcześniej wskazano, przewidziana w umowie prowizja stanowiła cenę pożyczki. Zwykle, co już wskazano cenę taką stanowią odsetki. Ustawodawca przewidział w art. 359§ 2¹kc maksymalną wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej, wynoszącą na datę zwarcia przez strony umowy czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego. Przewidział też w art. 359 § 2² kc, że jeżeli wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne.

Strony zawarły umowę na okres 12 miesięcy, zatem wynagrodzenie przewidziane w umowie (prowizja) to wynagrodzenie za korzystanie z kwoty pożyczki przez ten okres. Stanowiła ona 114,8% kwoty wypłaconej pożyczki. Niewątpliwie taka wartość wynagrodzenia przekraczała wartość odsetek maksymalnych wyliczonych za okres 1 roku od kwoty 1000 zł. W tym czasie kiedy zawierana była umowa odsetki maksymalne wynosiły 10% w stosunku rocznym.

Zawierając w umowie postanowienie o prowizji jako określonej cenie za korzystanie z kapitału powódka przyjęła zatem taką wysokość prowizji, która ponad dziesięciokrotnie przekraczała dopuszczone przez prawo odsetki maksymalne. Tym samym poprzez inne określenie wynagrodzenia (ceny) za korzystanie z kapitału niż przyjmuje to ustawodawca w art. 359 kc pożyczkodawca przewidział na swą rzecz wynagrodzenie znacznie przekraczające maksymalne odsetki wynikające z przepisów prawa. Takie postanowienie umowne należy uznać za nieważne jako mające na celu obejście ustawy (art. 58§1kc). Poprzez bowiem inne określenie wynagrodzenia za korzystanie z kapitału powódka wprowadziła do umowy postanowienie obchodzące przepis prawa o odsetkach maksymalnych.

Przy tym skoro wynagrodzenie owo nie zostało w umowie określone jako odsetki brak było w sprawie podstaw do zastosowania art. 359 § 2² kc. Przepis ten jest bowiem przepisem szczególnym i jako taki nie może być stosowany do innych stanów faktycznych niż takie, kiedy w umowie zawarto postanowienie o odsetkach.

Zgodnie z art. 58 §3kc, jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Z okoliczności sprawy nie wynika jednoznacznie, aby bez postanowienia o prowizji strony umowy nie zawarły, stąd należy uznać, że pozostała część umowy poza nieważnym postanowieniem umownym pozostała w mocy.

Jakkolwiek z udzieleniem pożyczki łączą się zapewne określone koszty, jednak w umowie powódka ich nie wymieniła- nie wydzielając ich z prowizji jako odrębnego postanowienia umowy. Tym samym powódka nie wykazała ich wysokości, a żaden przepis prawa nie stanowi o wysokości kosztów należnych pożyczkodawcy w przypadku nieważnego postanowienia umownego w tym przedmiocie. Za całkowicie chybione należy uznać twierdzenia powódki, że w piśmie z 7 lipca 2016r. prawidłowo wskazała wyliczenie prowizji, skoro jest podmiotem doświadczonym na rynku. Samego oświadczenia zawartego w piśmie procesowym nie można uważać za jednoznaczne z wykazaniem prawidłowości naliczenia kwoty prowizji, a przy tym nie można nie zauważyć, że powódka sama sobie przeczy, wyliczając całość prowizji jako koszt, a z drugiej strony pisząc w apelacji o prowizji jako o cenie pożyczki(wynagrodzeniu za jej udzielenie). Wskazuje to jednoznacznie na przygotowanie wyliczenia zawartego w piśmie z 7 lipca 2016r. na potrzeby niniejszego postępowania.

Odnosząc się do podniesionego w apelacji zachowania przez powódkę obowiązku informacyjnego wynikającego z umowy ustawy o kredycie konsumenckim, podnieść należy że wykonanie tego obowiązku nie powoduje możliwości obchodzenia przez pożyczkodawcę bezwzględnie obowiązujących innych przepisów prawa. Poinformowanie pozwanej przez powódkę o treści postanowień umowy wymagane przez przepisy i sformułowanie umowy w sposób czytelny nie zwalnia pożyczkodawcy od przestrzegania innych przepisów prawa, w tym przepisów o odsetkach maksymalnych.

Z punktu widzenia stwierdzonej nieważności nie ma znaczenia, że pożyczkobiorczyni nie uiszczyła prowizji z własnych środków, lecz że były one objęte udzieloną pożyczką. Skoro bowiem postanowienie o prowizji jest nieważne, pozwana nie była obowiązana do uiszczenia tej prowizji, a ponadto skoro nie otrzymała ona do rąk kwoty 1148zł i nie mogła z niej korzystać, to nie doszło do wydania i do przeniesienia na nią własności tych środków pieniężnych. Tym samym nie jest ona obowiązana do ich zwrotu (art. 720§1 kc). Powoływanie się przez powódkę jako pożyczkodawcę na zawarte w przygotowanym przez nią wzorcu umownym postanowienie o potrąceniu prowizji z kwoty pożyczki nie zasługuje tym samym na ochronę, pozwana nie mogła wyrazić zgody na potrącenie przed uzyskaniem kwoty pożyczki(przed przeniesieniem na nią jej własności).

Podkreślenia przy tym wymaga za Sądem I instancji, że wszelkie opłaty i prowizje pobierane przez pożyczkobiorcę powinny wyrównywać rzeczywiste koszty poniesione przez niego w związku z podjęciem danej czynności i nie powinny być rażąco wysokie dla konsumenta. Nie można zatem podzielić zarzutu, że Sąd dokonał błędnej oceny prawnej umowy i pominął wypracowany model przeciętnego konsumenta.

Sąd II instancji nie podzielił jednak stanowiska Sądu I Instancji w zakresie kosztów działań windykacyjnych i dokonał korekty tych zasądzonych kosztów.

Sąd I instancji ustalił iż w niniejszej sprawie powódka dochodziła kosztów windykacji w wysokości 20 zł za wysyłkę 2 pism (z dnia 22.7.2015 i 24.8.2015, za każde 10 zł- zgodnie z §6 pkt 6 umowy). Z ustalonego stanu faktycznego wynika, na adres pozwanej została przesłana jedna przesyłka listowa datowana na dzień 24 sierpnia 2015 roku. Nie zostało zatem wykazane aby powódce należało się 20zł. Jednak przyznać należy rację powódce, że przewidziane w umowie koszty windykacji w wysokości 10 zł za przesyłkę nie są wygórowane, poza bowiem opłatą pocztową wskutek niewykonania umowy pozwana wywołała u powódki konieczność poniesienia dodatkowych kosztów o charakterze

biurowo-administracyjnym. Kwota 10 zł za wysyłkę i inne czynności nie jest wygórowana i w ocenie Sądu Okręgowego nie wymaga szczegółowego wykazania.

W związku z powyższym mając na względzie treść § 6 umowy pożyczki koszty korespondencji windykacyjnej winny wynosić kwotę 10 zł, zatem należało dokonać korekty wyroku Sąd I Instancji w tym zakresie doliczając kwotę 1,92 zł.

Z tych powodów w niewielkim zakresie zaskarżony wyrok zmieniono na podstawie art. 386 § 1 kpc. Dalej idąca apelacja wobec niezasadności podniesionych w niej zarzutów i argumentów podlegała oddaleniu – na podstawie art. 385 kpc. Sąd Okręgowy mimo częściowej zmiany rozstrzygnięcia merytorycznego Sądu Rejonowego nie znalazł podstaw do zmiany jego orzeczenia o kosztach postępowania pierwszo instancyjnego- wobec niewielkiego zakresu dokonane zmiany (art. 100 kpc).

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono po myśli art. 100 kpc w zw. z art. 391 § 1kpc, obciążając nimi w całości powódkę. Na koszty te składa się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej – ustalone na podstawie §10 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (dz. U. z 2015 poz. 1804 ze zm. Dz. U. z 2016 poz. 1667).

SSO Gabriela Sobczyk